

KLAGANDE

Ioana Bujari, 19890429-1021

Förvaltare: Harriethe Eriksson

MOTPART

Försäkringskassan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Växjö:s dom den 6 oktober 2021 i mål nr 4542-19,
se bilaga A

SAKEN

Sjukersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver underinstansernas avgöranden och beslutar att
Ioana Bujari har rätt till hel sjukersättning från och med april 2019.

YRKANDEN M.M.

Ioana Bujari överklagar förvaltningsrättens dom. Hon ger in ett intyg daterat den 3 november 2021 av överläkaren Charlotte Gedeon, en sammanställning av aktivitetsförmåga daterad den 27 oktober 2021 av områdeschefen för psykiatri Fogdaröd, Magdalena Jerre Andersson, samt underlag från socialförvaltningen i Ljungby kommun daterat den 10 november 2021.

Försäkringskassan motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom och anför bl.a. följande. Av de ingivna handlingarna framgår motstridiga uppgifter om Ioana Bujaris förmodade framtida arbetsförmåga. Det har också kommit fram uppgifter som indikerar att hennes tillstånd inte är statiskt. Hon har därför inte gjort sannolikt att hennes arbetsförmåga är stadigvarande nedsatt.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan är om Ioana Bujari har rätt till hel sjukersättning från och med april 2019.

För att sjukersättning ska kunna beviljas krävs att arbetsförmågan är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan. Dessutom ska ytterligare medicinsk eller arbetslivsinriktad rehabilitering bedömas inte kunna medföra att den försäkrade återfår någon arbetsförmåga eller att den arbetsförmåga som finns kan förbättras. Arbetsförmågan ska bedömas i förhållande till förvärvsarbeten på hela arbetsmarknaden, inklusive skyddat arbete eller arbete med lönebidrag (se prop. 2007/08:136 s. 88).

Prövningen av den försäkrades arbetsförmåga måste vara verklighetsförankrad. Det bör göras en bedömning av om det antas vara realistiskt att

den försäkrade skulle kunna erbjudas åtminstone ett anpassat arbete eller en subventionerad anställning. I denna bedömning ligger att det måste kunna ställas basala krav på produktivitet (se HFD 2019 ref. 48).

Ioana Bujari har mångårig psykisk ohälsa och neuropsykiatrisk problematik. Besvären har kartlagts i en neuropsykiatrisk utredningsrapport redan år 2010. Av ett läkarutlåtande om hälsotillstånd från år 2013 framgår följande. Ioana Bujari har stora svårigheter att planera och strukturera sin vardag. Hon visar mycket stora svårigheter i perceptuell organisation, mycket stora svårigheter i arbetsminne och lågt arbetstempo. Hon har stora svårigheter i exekutiva funktioner att planera och utföra uppgifter, svårigheter att skifta strategi och uttalade koncentrationssvårigheter. Hon har svårt att läsa av andra personer och missförstår ofta andra. Hon har inte klarat av sysselsättning ens helt utan krav och behöver nu boende med personal dygnet runt för att kunna upprätthålla den yttre strukturen. Det finns viss möjlighet att man ska kunna bygga upp ett fungerande som kanske kan leda till en viss grad av förvärvsarbete i framtiden.

I ett läkarutlåtande från den 31 juli 2019 anges bl.a. följande. Ioana Bujari saknar resurser för att utföra något som helst arbete och resursbegränsningen är bestående och livslång med en klar försämring under senare år. Det anges vidare att hon är oförmögen till normalt socialt samspel, att hon enbart kan hålla fokus mycket korta stunder, och att hon är oförmögen till konsekvenstänkande vilket har medfört att hon har försatt sig i farliga situationer. Det anges även att hon inte kan hålla daglig struktur utan stöd dygnet runt.

Utifrån de redovisade svårigheterna bedömer kammarrätten att det inte är realistiskt att Ioana Bujari ska kunna arbeta ens i ett anpassat arbete. Kammarrätten bedömer därför att Ioana Bujaris arbetsförmågan som helt nedsatt.

I underlaget som har kommit in i kammarrätten finns motstridiga uppgifter om att Ioana Bujari, å ena sidan, inte kommer att uppnå någon arbetsförmåga på sikt och, å andra sidan, att hon eventuellt i en framtid kan klara någon form av anpassat arbete. Med hänsyn till den långa tidsperiod som förflutit utan att Ioana Bujaris arbetsförmåga förbättrats, måste vidare rehabiliteringsinsatser bedömas som utsiktslösa. Kammarrätten anser därför att nedsättningen av Ioana Bujaris arbetsförmåga är stadigvarande.

Sammanfattningsvis anser kammarrätten att Ioana Bujari har gjort sannolikt att hennes arbetsförmåga har varit stadigvarande nedsatt från och med april 2019. Hon har därför rätt till hel sjukersättning från och med den tidpunkten, varför överklagandet ska bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Eva Östman Johansson Susanne Ericson
kammarrättsråd kammarrättsråd
ordförande

Christin Lunning
tf. kammarrättsassessor
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I VÄXJÖ****DOM**
2021-10-06
Meddelad i VäxjöMål nr
4542-19**KLAGANDE**

Ioana Bujari, 19890429-1021

Förvaltare: Harriethe Eriksson

MOTPART

Försäkringskassan

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut den 8 augusti 2019, se bilaga 1

SAKEN

Sjukersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Ioana Bujari yrkar att hon ska beviljas sökt sjukersättning och anför bland annat att utredningar och läkarintyg visar att hon inte kommer att klara sig på arbetsmarknaden även med tillsatta resurser. Överklagandet kompletteras med handlingar från socialtjänst och dagverksamhet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om Ioana Bujari har rätt till sjukersättning från och med april 2019. Det är Ioana Bujari som ska göra sannolikt att förutsättningar för att bevilja sjukersättning är uppfyllda.

För rätt till sjukersättning krävs att arbetsförmågan är stadigvarande nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den

fysiska eller psykiska prestationsförmågan. Vidare ska ytterligare medicinsk eller arbetslivsinriktad rehabilitering vara uttömd och inte kunna medföra att arbetsförmågan kan förbättras. Däremot krävs inte att rehabiliteringsåtgärder faktiskt har vidtagits utan det är tillräckligt att sådana åtgärder kan bedömas som sannolikt utsiktslösa. Arbetsförmågan ska bedömas i förhållande till förvärvsarbeten på arbetsmarknaden (33 kap. 5, 6 och 10 §§ SFB och HFD 2011 ref. 63).

Med begreppet förvärvsarbete på arbetsmarknaden avses subventionerade anställningar och anpassade arbeten i den utsträckning som anpassningen kan anses rimlig ur en arbetsgivares synvinkel. Verksamheter som har ett rehabiliterande eller livskvalitetshöjande syfte, som till exempel daglig verksamhet faller utanför begreppet förvärvsarbete (HFD 2019 ref. 48).

Det framgår av utredningen i målet att Ioana Bujari på grund av sin funktionsnedsättning och tillstånd sedan en tid har flertalet ingående stödinsatser för hjälp i hennes vardag som talar för omfattande aktivitetsbegränsningar och svårigheter att upprätthålla ett arbete; hon har en förvaltare utsedd, bor på ett särskilt boende med tillgång till personal dygnet runt och deltar i en daglig verksamhet. I journalanteckningar uppges av socialsekreterare att det inte är aktuellt för Ioana Bujari att någonsin kunna komma ut i något arbete utöver sysselsättning.

Trots omfattande aktivitetsbegränsningar och att Ioana Bujari för närvarande endast deltar i daglig verksamhet gör förvaltningsrätten bedömningen att hennes arbetsförmåga inte kan anses som stadigvarande nedsatt. I läkarintyg från den 31 juli 2019 anges att hon fortsatt har en oförmåga att följa en frivillig planering, att hon har ett uppenbart beroende och dessutom avvikit från sitt boende. Ioana Bujari har också en samtalskontakt mot bakgrund av hennes beroendeproblematik. Då Ioana Bujari tidigare haft vissa former av arbeten så förefaller inte frågan om hennes arbetsförmåga kan förbättras

genom rehabilitering som sannolikt utsiktslös. Samtliga rehabiliteringsåtgärder som kan påverka arbetsförmågan kan därmed inte anses varit uttömda vid tidpunkten för Försäkringskassans beslut. Ioana Bujari har därmed inte gjort sannolikt att hennes arbetsförmåga är nedsatt på ett sådant sätt att hon har rätt till sjukersättning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (FR-12)

Maria Norrman
rådman

I avgörandet har även nämndemännen Carl-Gustav Arvidsson, Ola Håkansson och Tanja Jönsson deltagit.

Föredragande: Tove Engelkes

Försäkringskassan

GF Omprövning
Karina Åqvist, 010-119 57 26

190442791028_2019-0025623806 1 (4)

Datum
2019-08-08

Personnummer
19890429-1021

Förvaltare
Harrieth Eriksson
Märta Ljungbergsvägen 55 Lgh 1101
341 35 Ljungby

Beslutet gäller Ioana Bujari

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I VÄXJÖ

INKOM: 2019-10-02
MÅLNR: 4542-19
AKTBIL: 3

Omprövning av beslut om sjukersättning

Beslut

Försäkringskassan ändrar inte beslutet som fattades den 29 maj 2019.

Beskrivning av ärendet

Det tidigare beslutet

Försäkringskassan beslutade den 29 maj 2019 att avslå din ansökan om sjukersättning. Anledningen var att Försäkringskassan bedömde att det inte var styrkt att din arbetsförmåga var stadigvarande nedsatt på grund av sjukdom med minst en fjärdedel i alla arbeten på hela arbetsmarknaden.

Din begäran om omprövning

Din förvaltare har begärt omprövning av beslutet. I begäran om omprövning framkommer att ni önskar komplettera med nytt utlåtande från psykolog/läkare. Den 2 augusti inkom ett läkarutlåtande om hälsotillstånd daterat 31 juli 2019 med undersökningsdatum 26 juni. Utlåtandet är utfärdat av Harald Nilsson.

Försäkringskassans utredning i samband med omprövningen

Försäkringskassan har med anledning av begäran om omprövning gått igenom ärendet på nytt och tagit hänsyn till det som framförts i ditt brev samt den handling som bifogats.

I de medicinska underlagen framkommer att du har Aspergers syndrom, icke organisk psykos, blandat ångest och depressionstillstånd samt smärta i rygg och ben. Till följd av dessa diagnoser beskrivs det i underlagen att du har stora svårigheter i alla sociala relationer, du har en nedsatt empatisk förmåga och i samband med ångest och nedstämdhet har du svårt med koncentrationen. Det framkommer också att du har svårt att planera och strukturera tillvaron och är otrygg i nya situationer. Du har sedan hösten 2018 erhållit stöd av Ljungby kommuns verksamheter för aktivitetsträning. I det senaste läkarutlåtandet framkommer att du är i behov av personalstöd för att klara vardagliga aktiviteter och det beskrivs också att du vid utfärdandet avvikit och att du har ett beroende av opiater.

Motivering till beslutet

Villkor för att få sjukersättning

För att man ska få sjukersättning ska arbetsförmågan vara stadigvarande nedsatt med minst en fjärdedel av medicinska skäl. När Försäkringskassan bedömer om

arbetsförmågan är nedsatt görs det i förhållande till förvärvsarbete på arbetsmarknaden. Med förvärvsarbete menas alla arbeten på arbetsmarknaden, även anpassade arbeten som till exempel lönebidragsarbeten eller skyddat arbete.

Alla möjligheter till rehabilitering, både medicinska och arbetslivsinriktade ska bedömas vara uttömda. Det betyder att inga sådana insatser ska bedömas kunna leda till att arbetsförmåga förbättras.

Försäkringskassan får inte ta hänsyn till sociala, ekonomiska, eller arbetsmarknadspolitiska förhållanden när rätten till sjukersättning bedöms. Exempel på sådana förhållanden kan vara ålder, yrkeserfarenhet och utbildning. Försäkringskassan får bara ta hänsyn till medicinska skäl i sin bedömning.

Försäkringskassans bedömning vid omprövning

Försäkringskassan ifrågasätter inte att du har besvär utan gör endast en bedömning av din arbetsförmåga utifrån de medicinska underlagen som har kommit in i ditt ärende.

Försäkringskassan finner att du har besvär som påverkar både din vardag och din förmåga till aktivitet. Samtidigt kan Försäkringskassa inte finna det medicinskt beskrivet att de rehabiliterande insatserna kan anses som uttömda. Det framkommer att det skett en försämring under senare år och att det saknas förmåga att följa någon planering som bygger på frivillighet. Läkaren anser att de resursbegränsningar som beskrivs är bestående och livslånga men Försäkringskassan finner att det är svårt att uttala sig om prognosen för de besvär som beror på din funktionsnedsättning och dina medicinska besvär då det även framkommer sociala omständigheter som påverkar din situation. Försäkringskassan finner det inte orimligt att fortsatt psykosocialt stöd och behandling av den beroendeproblematik som beskrivs skulle påverka ditt hälsotillstånd i positiv riktning och att du efter detta och inom överskådlig framtid skulle kunna ta ett fysiskt lättare arbete på arbetsmarknaden. I vilken omfattning, om någon, som din arbetsförmåga skulle kunna anses vara stadigvarande nedsatt på grund av sjukdom kan avgöras först när samtliga rehabiliterande åtgärder får anses som uttömda. Förutsättningarna för att du ska beviljas sjukersättning är inte uppfyllda.

Försäkringskassan har prövat ditt ärende på nytt och beaktat dina synpunkter samt kompletterande underlag men finner inte skäl för ändring av tidigare beslut. Detta innebär att du inte har rätt till sjukersättning.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Det här beslutet är grundat på följande bestämmelser:

- 33 kap. 5, 6, 9-11 §§ socialförsäkringsbalken,
- 113 kap. 7 § socialförsäkringsbalken.

Är du inte nöjd med beslutet?

Läs på nästa sida om vad du kan göra.

Försäkringskassan

Karina Åqvist

Är du inte nöjd med beslutet?

Om du tycker att beslutet är fel kan du överklaga det hos förvaltningsrätten. I så fall ska du skicka ett brev till Försäkringskassan, OMP, 405 20 Göteborg. Försäkringskassan skickar sedan brevet till förvaltningsrätten.

Brevet måste komma in till Försäkringskassan inom två månader från den dag du tagit del av beslutet. Det ska innehålla följande uppgifter:

- Vilket beslut som du vill överklaga.
- Hur och varför du vill att beslutet ska ändras.
- Ditt namn, personnummer, adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud vill förvaltningsrätten att du anger ombudets namn, adress och telefonnummer.

Har du frågor?

Du är välkommen att ringa till mig, Karina Åqvist, på 010-119 57 26 eller till vårt kundcenter om du har några frågor.

Kontaktuppgifter
Försäkringskassan, OMP
405 20 Göteborg

Telefon: 0771-524 524
www.forsakringskassan.se
Org.nr: 202100-5521

Hur man överklagar

FR-12

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 2 månader

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Oftast är sista dagen för överklagande exakt 2 månader från det datum som tiden börjar räknas.

Exempel: Du fick del av beslutet den 21 december
→ tiden går ut den 21 februari.

Om samma datum inte finns i slutmånaden går tiden i stället ut på slutmånadens sista dag.

Exempel: Du fick del av beslutet den 31 december
→ tiden går ut den 28 februari.

Är sista dagen en lördag, söndag eller helgdag, mid-sommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.